

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/22-01/70

URBROJ: 6521-29-22 -

Zagreb, 26. svibnja 2022.

D.E.U. br. 22 / 004

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem COM (2022) 143, D.E.U. br. 22/004

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 35. sjednici održanoj 26. svibnja 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem COM (2022) 143, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 6. svibnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu direktive usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/146, URBROJ: 50301-21/22-22-2 na sjednici održanoj 26. travnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložili su predstavnici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te naglasili da je cilj ovog Prijedloga direktive povećati prava potrošača izmjenama dviju direktiva EU: Direktive 2005/29/EZ o nepoštenoj poslovnoj praksi i Direktive 2011/83/EU o pravima potrošača. Cilj je pridonijeti kružnom, čistom i zelenom gospodarstvu EU-a tako što će se potrošačima omogućiti donošenje informiranih odluka o kupnji i time pridonijeti održivijoj potrošnji. Prijedlog je usmjeren na nepoštene poslovne prakse koje potrošače dovode u zabludu u pogledu odabira održive potrošnje, a njime se osigurava bolja i dosljednija primjena pravila EU-a o zaštiti potrošača.

Republika Hrvatska smatra da će Prijedlog direktive osigurati bolju informiranost potrošača prije sklapanja kupoprodajnih ugovora, osobito u slučajevima kupnje robe koja se na bilo koji način prezentira ekološki prihvatljivom.

RH podržava inicijativu Europske komisije vezanu uz uređenje zelenog manipulativnog marketinga (tzv. greenwashing) s obzirom da i na hrvatskom tržištu ima sve više primjera istog. Potrošači su sve osvješteniji te žele svojim navikama utjecati na smanjenje zagađenja, a stoga su sve podložniji raznim tvrdnjama trgovaca kako kupnjom određene robe i sami mogu utjecati na stvaranje održivog okoliša. Iako se zabrana manipulativnog marketinga može ostvariti i primjenom važećih odredaba Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi, RH smatra da to zahtijeva vrlo ekstenzivno tumačenje istih što dovodi i do različite primjene u državama članicama. Stoga RH pozdravlja izmjene Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi koje propisuju jasne i definirane odredbe o zabrani korištenja određenih tvrdnji trgovaca prije, tijekom i nakon sklapanja ugovora koje mogu zatvarati potrošača o obilježjima robe koju kupuje te što se određena postupanja trgovaca u ovom području zabranjuju i tzv. crnom listom zavaravajuće poslovne prakse.

RH smatra važnim i uređenje obveze trgovaca, napose internetskih posrednika i internetskih tržišta vezano za alate na kojima se pružaju informacije o održivosti. Predmetni alati katkad mogu biti i jedini izvor informacija o stvarnoj održivosti robe prije sklapanja ugovora na daljinu te je nužno urediti određene minimalne obveze trgovaca u tom segmentu.

U odnosu na dopune Direktive o pravima potrošača, RH pozdravlja uređenje obveze obavještanja potrošača o ažuriranjima softvera robe s digitalnim elementima i digitalnih usluga i sadržaja koje potrošaču omogućuju usporedivost prije same kupnje. RH smatra da je u ovom dijelu postojala pravna praznina, jer ni odredbe Direktive (EU) 2019/771, niti Direktive (EU) 2019/770, nisu uredile prethodno obavještanje potrošača o mogućnostima ažuriranja softvera u slučajevima kada nije ugovorena kontinuirana isporuka (odnosno u slučajevima jednokratne isporuke ili više pojedinačnih isporuka).

RH snažno podržava uređenje obveze informiranja trgovaca o mogućnosti popravka robe te općenito rad Komisije na razvijanju „reparability scorea“.

RH smatra kako su određene obveze trgovaca određene Prijedlogom direktive već na odgovarajući način adresirane važećim odredbama Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi i Direktive o pravima potrošača te da ih stoga nije potrebno dodatno uređivati. S tim u vezi RH smatra da je potrebno razmotriti potrebu posebnog uređenja točke 10.a Priloga I. Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi uzimajući u obzir kako je sadržaj iste već obuhvaćen točkom 10. Priloga I. Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi. Isto tako, RH smatra da je potrebno preispitati dopunu obveza trgovca u člancima 5. i 6. Direktive o pravima potrošača. Iako RH pozdravlja napore EK u pokušaju da se dodatno uredi obavještanje potrošača o jamstvu ispravnosti robe, RH smatra kako je sadržaj tih dopuna obuhvaćen važećim člankom 5. stavkom 1. točkom e, kao i da širok opseg primjene te odredbe nije bio prijedporan u praksi.

Ovim Prijedlogom direktive provode se određena usklađivanja s direktivama (EU) 2019/770 i (EU) 2019/771, osobito u dijelu obveze trgovaca na obavještanje potrošača o potrebi vremenski određenih intervala besplatnih ažuriranja i posljedicama istih. S obzirom na predloženu definiciju „ažuriranja softvera“ u prijedlozima izmjena članka 2. Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi i članka 2. Direktive o pravima potrošača donekle je nejasno što se misli pod pojmom „besplatno ažuriranje“, odnosno ograničava li se navedena definicija na ažuriranja za koja potrošač ne plaća cijenu ili ipak obuhvaća i ugovore kod kojih potrošač kao protučinidbu trgovcu daje svoje osobne podatke. U potonjem slučaju radilo bi se o ugovoru o zamjeni i protučinidba potrošača ipak ima određenu vrijednost te RH naglašava kako se ti ugovori ne smatraju besplatnima te ako se želi osigurati primjena i tih ugovora (kod kojih je protučinidba potrošača davanje njegovih osobnih podataka) na obveze uređene Prijedlogom direktive vezano uz ažuriranje softvera, potrebno je na odgovarajući način dopuniti predmetnu definiciju.

RH osobito smatra kako je potrebno propisati jasnije odredbe u dijelu u kojem Prijedlog direktive uređuje okolnosti koje se smatraju bitnima pri utvrđivanju postoji li nepoštena poslovna praksa.

Vezano uz članak 4. Prijedloga direktive koji se odnosi na implementaciju predmetnog Prijedloga direktive RH smatra da predloženi rok od 18 mjeseci za implementaciju nije dostatan državama članicama te predlaže da se isti produži na 24 mjeseca.

Odbor je, bez rasprave, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, jednoglasno (7 glasova „za“) utvrdio sljedeće

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem COM (2022) 143

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić